

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-04-03

Diarienummer:
KSN-2024-01321-5

Handläggare:
Sofia Venemalm

Förutsättningar och organisatorisk hemvist för idéburet offentligt partnerskap med Barnombudet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avsluta nuvarande idéburet offentligt partnerskap med Barnombudet i Uppsala län när det löper ut den 31 december 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsen har sedan 2019 haft samarbete med Barnombudet genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP). Ett idéburet offentligt partnerskap är en överenskommelse och samverkansform mellan offentlig aktör och idéburna organisationer kring en viss verksamhet. Som en del i överenskommelsen har kommunstyrelsen gett föreningen ett ekonomiskt stöd.

Kommunens ekonomiska stöd till föreningen fastställdes år 2021 till 3 030 810 kronor och har årligen räknats upp med 2 procent. Nuvarande IOP förlängdes 2024 i befintlig form och löper ut den 31 december 2025. I samband med att kommunstyrelsen beslutade om förlängningen av partnerskapet uppdrog kommunstyrelsen till kommunledningskontoret att utreda frågan om förutsättningar och hemvist för IOP:et med Barnombudet.

Kommunledningskontorets utredning visar på att befintlig samverkan genom formen IOP saknar tillräcklig förankring i berörda förvaltningar och nämnder och därmed inte nyttjas på ett optimalt sätt. Uppföljningar har gjort gällande att partnerskapet och dess intentioner hamnar långt ifrån de verksamheter som främst berörs av det arbete som ska genomföras. Mot bakgrund av detta föreslår kommunledningskontoret att nuvarande stödform (IOP) inte förlängs. I kommande dialog med Barnombudet kommer de informeras om möjligheten att inkomma till kommunstyrelsen med en ansökan om verksamhetsbidrag.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i dialog Barnombudet och berörda förvaltningar.

Föredragning

I samband med att kommunstyrelsen beslutade om verksamhetsbidrag till Barnombudet år 2017 uppdrog kommunstyrelsen till förvaltningen att inleda samtal med föreningen om upprättande av partnerskap i enlighet med kommunens riktlinje för idéburet offentligt partnerskap (IOP). År 2018 beslutade kommunstyrelsen om att ingå IOP med Barnombudet från och med januari 2019 till och med december 2021. Därefter förlängdes partnerskapet till år 2024 för att därefter förlängas i befintlig form under 2025. I sistnämnda ärende uppdrogs förvaltningen att återkomma med en utredning om förutsättningar och hemvist för IOP:et med Barnombudet.

Samverkan med Barnombudet syftar till att skapa goda förutsättningar för barn och unga i Uppsala kommun och Barnombudet är en viktig samarbetspart med en verksamhet som är ett komplement till kommunens egna insatser för barn och unga.

Kommunen ser ett värde i föreningens mångåriga arbete, volontärinsatser och erfarenhet av att arbeta för barns rättigheter och Barnombudets engagemang, kunskap och verksamhet för barn, unga och vuxna bör även fortsatt tas tillvara.

Uppföljningar och dialoger som kommunledningskontoret genomfört med Barnombudet och berörda förvaltningar angående hur IOP:et som samverkans- och arbetsform fungerat visar dock att åtagande i IOP inte svarar mot befintliga behov. På grund av den centrala placeringen under kommunstyrelsen hamnar styrningen av partnerskapet för långt ifrån de verksamheter som främst berörs av det arbete som ska genomföras. Trots information och återkommande dialoger är möjligheterna med partnerskapet förhållandevis okänt och outnyttjat i berörda verksamheter.

Behovet av stöd i arbetet med att säkerställa barnets rättigheter har förändrats sedan partnerskapet initierades, från fokus på implementering av barnkonventionen som lag, till integrering av sakfrågorna i den operativa verksamheten. Flera förvaltningar har omhändertagit detta genom att förstärka medarbetarnas egen kompetens inom området. Medarbetare har bland annat genomgått SKR:s barnrättsstrategutbildning i syfte att stärka den egna organisationens kunskap och kompetens i ämnet.

Kommunledningskontoret konstaterar att verksamheten som Barnombudet bedriver är värdefull och bidrar till kommunens övergripande ambitioner avseende barnrätt, och ser fortsatt Barnombudet som en viktig samarbetspart med en verksamhet som är ett komplement till kommunens egna insatser för barn och unga. Partnerskap som stödform med kommunstyrelsen som ansvarig nämnd innebär dock en ineffektiv styrning då de verksamheter och målgrupper som berörs inte drar nytta av kommunens samverkan med föreningen. Kommunledningskontoret föreslår därför att partnerskapet inte förlängs efter att nuvarande IOP löper ut 31 december 2025.

Efter beslutet informeras Barnombudet om möjligheten att inkomma till kommunstyrelsen med en ansökan om fortsatt ekonomiskt stöd i form av verksamhetsbidrag, då verksamhetens syfte kan anses rymmas inom ramen för kommunstyrelsens uppdrag.

Genom ett verksamhetsbidrag kan Barnombudet på ett självständigt sätt bedriva sitt arbete, samarbeta med kommunen och samtidigt bedriva ett fristående opinionsbildande arbete för barn och ungas rättigheter. Vidare säkerställer ett

verksamhetsbidrag att barn och unga i kommunen har fortsatt tillgång till ett fristående lokalt barnombud som kan informera barn och unga om deras rättigheter samt lotsa dem mellan olika myndighetsinstanser.

Ekonomiska konsekvenser

Föreliggande förslag till fortsatt inriktning för kommunens samarbete och stöd till föreningen bedöms inte medföra några väsentliga skillnader mot bakgrund av att formen för kommunens stöd föreslås ändras från ett partnerskap till ett verksamhetsbidrag. Nuvarande stöd till Barnombudet i form av IOP uppgår till drygt 3 miljoner kronor per år.

Kommunstyrelsen kommer att behöva beakta de ekonomiska konsekvenserna av ett fortsatt stöd genom verksamhetsstöd i samband med att en eventuell ansökan om stöd inkommer från föreningen framöver.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 3 april 2025

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör